

.....
MILJØMINISTERIET

Til distrikterne

SKOV- OG
NATURSTYRELSEN

Friluftskontoret
J.nr. SN 4520/0001
Ref. hsn

Den 24. maj 1994

Den 8. februar 1994 blev distrikterne orienteret om, at Skov- og Naturstyrelsen havde nedsat en intern arbejdsgruppe, der skulle se på spørgsmålet om brugerbetaling for naturvejledning og lignende formidlingsarrangementer.

Gruppen fik følgende sammensætning:

Skovfoged/naturvejleder Martin Reimers, Lindet Statsskovdistrikt
Klitplantør Kim Christensen, Thy Statsskovdistrikt
Naturvejleder Jesper Vagn Christensen, Fyns Statsskovdistrikt
Naturskoleleder Gitte Andersen, Haderslev Statsskovdistrikt
Skovfoged H.C. Gravesen, Falster Statsskovdistrikt
Naturvejleder Anne Johannisson, Frederiksborg Statsskovdistrikt
Hortonom Marianne Linnemann, Friluftskontoret
Konsulent H. H. Scheibel Nielsen Friluftskontoret

Gruppen har afsluttet sit arbejde med udarbejdelsen af vedlagte notat om Skov- og Naturstyrelsens politik om brugerbetaling for naturvejledning og lignende personlig formidling af 19. april 1994.

Styrelsen er enig i gruppens vurdering af, at vilkårene, traditionerne og "kundeunderlaget" for naturvejledning og anden personlig naturformidling er så forskellige landet over, at det ikke er rigtigt at udarbejde bindende retningslinier for, hvornår der skal opkræves brugerbetaling.

Selvom notatet således ikke indeholder en entydig facitliste, finder styrelsen, at notatet vil være et nyttigt instrument i distrikterne hverdag.

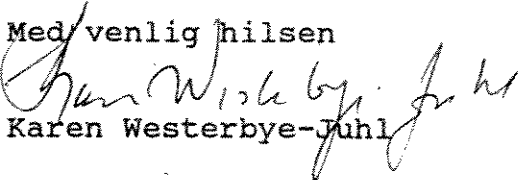
Notatet udsendes derfor til samtlige statsskovdistrikter.

Det bemærkes, at det er besluttet, at indtægter fra brugerbetaling indgår i distrikternes driftsramme.

Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tlf. 39 47 20 00
Fax 39 27 98 99
Telex 21485 nature dk

Netop under hensyn til, at der er tale om et område, der er under stadig udvikling, anmodes distrikterne om at følge området, bl.a. således at spørgsmålet kan underkastes en fornyet analyse, når flere erfaringer er indvundet indenfor en tidshorison på 3 år.

Med venlig hilsen

Karen Westerbye-Juhl

**Skov- og Naturstyrelsens politik
om brugerbetaling for
naturvejledning og lignende personlig formidling**

Indledning

Skov- og Naturstyrelsen har efter naturbeskyttelsesloven et særligt ansvar for at varetage hensynene til friluftslivet.

En væsentlig del af Skov- og Naturstyrelsens opgaver går således ud på direkte at gøre naturen tilgængelig for befolkningen og gennem formidling at øge befolkningens forståelse af, at naturen er en helhed af landskab, planter, dyr, historie, kultur og erhverv, som mennesket indgår i, er afhængig af og påvirker.

Dette er understreget med den nyeste lovgivning på naturbeskyttelsesområdet, hvorefter der er skabt muligheder for en øget indsats netop på disse felter.

Det vil kunne stride mod intentionerne på formidlings- og tilgængelighedsområderne at indføre brugerbetaling.

Sammenhæng med Udlejningsaktstykket

På tilgængelighedsområdet er der en differentieret politik på betalingssspørgsmålet. I den ene ende af skalaen ligger det fast, at den almindelige skovtur er gratis. I den anden ende af skalaen er det med udlejningsaktstykket tiltrådt, at den "eksklusive" anvendelse af styrelsens arealer kræver markedsleje med muligheder for lavere lejeafgifter end markedslejen (i visse tilfælde vederlagsfri udnyttelse) for: Bygninger, arealer til brug for organisationer, hvor fremme af naturforståelsen hos ungdommen indgår som en vigtig del af formålet, samt til museer, informations- og udstillingsvirksomhed, der tilsigter at give almenheden en øget forståelse af de formål, der er nævnt i naturfredningsloven (nu naturbeskyttelsesloven).

Disse principper kan i et vist omfang anvendes parallelt på naturvejledningsområdet, så der også på dette område er tilsvarende, rimelige muligheder for en differentieret politik på betalingsområdet.

Særligt om naturvejledning

Naturvejledningens hovedmålsætning er at øge naturforståelsen og miljøbevidstheden ved den direkte kontakt til publikum. Målgruppen er hele befolkningen, herunder såvel danske som udenlandske turister, men med særlig høj prioritering af børn og børnefamilier.

Det er styrelsens politik, at naturvejledning indgår som en integreret og ligeværdig del af distrikternes arbejde. Distrikterne bør udføre naturvejledning, uanset om der er tilført distriktet særlige naturforvaltningsmidler hertil.

Brugerbetaling indført overalt vil givet afholde nogle højt prioriterede brugergrupper fra at deltage i naturvejledningsarrangementer. Obligatorisk brugerbetaling for al personlig formidling ville på uacceptabel vis desuden kunne afskære den meget væsentlige formidlings- og informationsindsats Skov- og Naturstyrelsens ansatte frivilligt yder og afskære distrikterne fra at give lokalsamfundet indsigt i deres virksomhed.

Undersøgelser viser, at en del af den naturvejledning, der gennemføres i dag, interesserer et betalingsvilligt publikum og at den samlede naturformidlingsindsats vil kunne styrkes, såfremt der skabes yderligere økonomisk fundament for publikumsrettede aktiviteter.

Brugerbetaling for naturvejledning kan yde et bidrag hertil, og kan for nogle typer arrangementer ligefrem være den legitimering, der gør det rimeligt at gennemføre arrangementet.

På visse distrikter er presset -i hvert fald på bestemte tider af året- for at få gennemført arrangementer så stort, at betaling er et af instrumenterne i prioriteringen af formidlingsindsatsen. Brugerbetaling for nogle typer arrangementer kan således være en forudsætning for at fastholde mulighederne for at gennemføre gratisture for højt prioriterede målgrupper, eksempelvis børnefamilier, ligesom brugerbetaling kan have betydning i prioriteringen af formidlingsindsatsen i forhold til distrikternes øvrige aktiviteter.

Betalingsspørgsmålet kan ikke afgøres uden hensyntagen til, hvorledes politikken er lagt af andre udbydere af naturvejledning i området. En forskel i praksis er således svær at forklare i områder, hvor der p.g.a. forskellig udbyderpolitik både forekommer betalt og ikke betalt naturvejledning af i princippet samme karakter. Ud fra tilsvarende betragtninger må det anbefales, at de enkelte skovdistrikter regionalt samordner politikken, således at distrikterne ikke kommer i indbyrdes (pris)konkurrence.

Et særligt problem er "konkurrencen" mellem naturskolevirksomheden og naturvejledning af skolebørn. Det er styrelsens politik, at driftsudgifterne til naturskolerne på styrelsens arealer påhviler kommunerne. Dette kunne tale for, at der for alle skolearrangementer blev opkrævet omkostningsbestemt betaling. Det må imidlertid erkendes, at børn er en så væsentlig målgruppe for naturformidlingen, at det kan være rigtigt at gennemføre sådanne arrangementer uden betaling, når der ikke er tale om en indsats af omfang og karakter, så denne type formidling "udkonkurrerer" naturskolemulighederne.

Konklusion

Sammenfattende findes det ikke rigtigt at fastlægge landsdækkende bindende retningslinier for betalingen for naturvejledningsarrangementer, da vilkårene, traditionerne og kundegrundlaget for naturvejledning og anden personlig formidling er så forskellige landet over.

Det anbefales derfor, at distrikterne regionalt optager kontakt med andre udbydere af naturformidling med henblik på at samordne prispolitik for de forskellige typer arrangementer.

De indtægter, der vil kunne oppebæres, forudsættes ikke at kunne dække distrikternes samlede omkostninger til naturvejledning ej heller til administration, forberedelse, markedsføring, og lignende driftsudgifter.

For at sikre tilstrækkeligt incitament er det vurderingen, at indtægterne bør indgå i distrikternes driftsramme.

Vejledende satser

Følgende vejledende retningslinier vil kunne lægges til grund ved fastlæggelsen af størrelsen af brugerbetalingen for "tjenstlig naturvejledning" udført af Skov- og Naturstyrelsens personale.

Det understreges, at der er glidende overgange mellem de forskellige arrangementstyper, og at taksterne som nævnt må ses i sammenhæng med, hvorledes politikken i øvrigt er lagt i regionen.

I. "Bestilte arrangementer" (gruppearrangementer)

- a. Turistarrangementer (typisk bestilt af en "turarrangør", et hotel eller lignende)

800 kr./2 timer derefter 350 kr. i timen.

- b. Foreningsarrangementer (bestilt af en forening eller lignende uden privatøkonomisk fordel)

500 kr./2 timer derefter 200 kr. i timen.

- c. Lejrskole, skolearrangementer, fritidshjem o.lign

300 kr./2 timer derefter 125 kr. i timen.

- d. Afholdelse af kurser og deltagelse som underviser i naturvejledning:

Danmarks Lærerforeningens og AC's vejledende takster er p.t. ca. 405 kr. i timen.

- e. Arrangementer for "fagrelaterede" institutioner, lignende grupper og særlige grupper, hvor styrelsen har en særlig interesse i arrangementernes gennemførelse.

Gratis.

Det vil ofte være hensigtsmæssigt at tage grundbetaling for de første 2 timer - uanset om arrangementet er kortere. Der kræves ikke ekstra betaling for normale kørselsudgifter og forberedelse for formidleren. Særlige udgifter til materialer, transport af deltagere, brug af særlige faciliteter (f.eks. båd) og lignende bør være omkostningsneutrale. Reducerede priser kan forekomme, jf. principperne i udlejningsaktstykket. Der kan tages højere priser for weekend-arrangementer.

Priserne er tilnærmet gennemsnitslønniveauet for naturvejledere og øvrigt personale og kan (også) på baggrund af de faktiske omkostninger ændres i op- eller nedadgående retning.

II. Arrangementer, der udbydes til en mere eller mindre ubestemt kreds af deltagere (2-3 timers varighed)

- a. Turister, (gælder også lokale, der melder sig til disse arrangementer)
 Voksen 20-30 kr.
 Børn 10-15 kr. (børn under 10 år 0 kr.)
 (evt familiepris på 50-75 kr)
- b. Lokalbefolkning: Arrangementets karakter og målgruppe er afgørende for, om der kræves betaling, idet
1. Børne(familie)arrangementer bør være gratis.
  2. "Åbent Hus"- arrangementer bør være gratis.

Også her kan kræves (ekstra)betaling, hvis der er særlige udgifter.

Et par praktiske anvisninger

Det bemærkes, at der ikke svares moms af NAV-indtægter.

Ved arrangementer, der betales af den enkelte deltager på stedet, anbefales følgende fremgangsmåde:

Der udleveres nummererede billetter (se bilag 1), f.eks. røde voksenbilletter og grønne børnebilletter. Billetterne registreres, og numrene kontrolleres. Billetterne udleveres til distriktspersonale, der udfører naturvejledning. Det registreres, hvem der får hvilke numre. Eksempel på denne registrering findes i bilag 2.

Billetterne sælges før turens start. Kom i god tid, så betalingen kan foretages glidende, efterhånden som man opnår kontakt med deltagerne.

Efter turen afleveres penge til regnskabsførende skovfoged/-distriktskontor med angivelse af numrene for solgte billetter.

NAV-indtægten regnskabsføres på salgskvittering med angivelse af numre på solgte billetter. På kasserapport føres indtægten på ekstern konto 2124 og intern konto NAV-IND (se eksempel i bilag 3).

Restbeholdning af billetter kontrolleres jævnligt hos de formidlere, der har fået udleveret billetter, samt evt. i forbindelse med kasseeftersyn.

Indtægter ved gruppearrangementer regnskabsføres på samme måde som f.eks brændesalg, men også her med ekstern konto 2124, intern konto NAV-IND og uden momskode.

FALSTER SKOVDISTRIKT

**NATURVEJLEDER
TUR**

Nr. 37062

---

ov- og Naturstyrelsen

K a s s e r a p p o r t

strikt 21 FALSTER Rapport 178 Dato 19.07.1993
kwpart 2102 MØN Periode 9307 Afsluttet Side 1

Med Tekst	Bilag	part	Checknr	M	K	Beløb	Hkt	Ukt	Artk	Sp	KGB	Proj	Areal	Træ	Anlæg	Varenr.	Antal
NAV 19/7 kvitt.nr. 5034					1	K	460,00	NAV	IND	2124		K01					

BILLETTER

MØNS KLINT m.v.

v/ skovfoged H.C. Gravesen

17/6 1993 modtaget billetter fra PVM & Voigt, Nyk. F.

18/6 1993 kontrolleret antal billetter samt udført nummerkontrol.

Naturvejlederbilletter (voksen, RØD) nr. 0001 - 5000.

21/6 1993 udleveret Naturvejlederbilletter til Gunnar, Niels
m.fl. på Falster,
Voksen RØD, numrene 0001 - 1000.

24/6 1993 udleveret Naturvejlederbilletter til Benny Steinmejer,
Voksen RØD, numrene 1001 - 2001.

30/6 1993 modtaget billetter fra PVM & Voigt, Nyk. F.

1/7 1993 kontrolleret antal billetter samt udført nummerkontrol.

Naturvejlederbilletter (barn, GRØN) nr. 35001 - 40000

1/7 1993 sendt Naturvejlederbilletter til Gunnar, Niels m.fl. på
Falster,
Barn GRØN, numrene 35001 - 36000.

1/7 1993 sendt Naturvejlederbilletter til Benny Steinmejer,
Barn GRØN, numrene 36001 - 37000.

2/7 1993 taget naturvejlederbilletter i brug selv.
Voksen RØD, fra nummer 2002.
Barn GRØN, fra nummer 37001.

9/7 1993 sendt naturvejlederbilletter til Torkild Olsen, Dybsø
Voksen RØD, numrene 4601 - 5000.
Barn GRØN, numrene 39801 - 40000.